

» E-mentor nr 5 (37) / 2010 » kształcenie ustawiczne » XII Letnia Szkoła Młodych Andragogów na Uniwersytecie Zielonogórskim

AAA

Wpisz frazę...

SZUKAJ

E-MENTOR NR 5 (37) / 2010

→ Recenzja publikacji

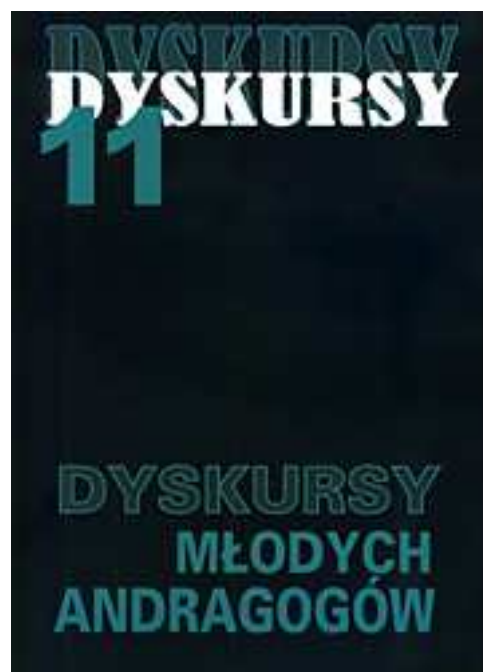
KOMENTARZE

Nie ma jeszcze komentarzy do tego artykułu.

XII Letnia Szkoła Młodych Andragogów na Uniwersytecie Zielonogórskim

Magdalena Czubak-Koch

W dniach 24-27 maja 2010 roku odbyła się w Zielonej Górze, już po raz dwunasty, Letnia Szkoła Młodych Andragogów pod patronatem Zespołu Pedagogiki Dorosłych Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk i Akademickiego Towarzystwa Andragogicznego. Tegorocznymi organizatorami były Zakład Animacji Kultury i Andragogiki oraz Zakład Pedagogiki Społecznej Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego przy współpracy z Dolnośląską Szkołą Wyższą we Wrocławiu. Kierownikiem naukowym przedsięwzięcia był prof. Józef Kargul, któremu od lat udaje się zgromadzić w jednym miejscu wybitnych badaczy, chcących dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem z młodymi adeptami nauki. To właśnie spotkania mistrzów z „młodymi”, możliwość rozmowy, zadawania pytań i wymiany poglądów, są istotą Letniej Szkoły. Poza tym młodzi naukowcy mają okazję do zaprezentowania własnych dokonań badawczych i zainteresowań w formie referatu. Wprowadzoną w tym roku innowacją była możliwość poprowadzenia warsztatów, które stały się podstawą dyskusji i wymiany doświadczeń, a także dawały sposobność do podzielenia się troskami i problemami związanymi z dydaktycznym życiem młodych nauczycieli akademickich.

Oficjalnego otwarcia XII Letniej Szkoły Młodych Andragogów dokonały prof. Bogusława Dorota Gołębnik - prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą Dolnośląskiej Szkoły Wyższej oraz prof. Wielisława Osmańska-Furmanek - prorektor ds. Jakości Kształcenia Uniwersytetu Zielonogórskiego. Uroczystości tej towarzyszyło wręczenie wszystkim uczestnikom i gościom najnowszego - jedenastego tomu Dyskursów młodych andragogów, publikacji wydawanej corocznie przez Uniwersytet Zielonogórski, zawierającej teksty młodych polskich i zagranicznych badaczy zajmujących się szeroko rozumianą edukacją osób dorosłych.

W tym roku cykl „spotkań z Mistrzem” otworzyła prof. Bogusława Dorota Gołębnik z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej. Pani Profesor w wykładzie inauguracyjnym przedstawiła drogę, którą przeszła andragogika - od subdyscypliny pedagogiki zajmującej się kształceniem tych, którzy nie mogli skorzystać z typowych ścieżek edukacyjnych, do bycia liderem wśród nauk społecznych, dziedziną propagującą uczenie się jako sposób życia w społeczeństwie wiedzy. Autorka poruszyła także kwestię „przełamania osobności” w naukach społecznych. Postawiła pytanie, czy powinno się definiować „sztywne” relacje pomiędzy andragogiką a innymi dyscyplinami pedagogicznymi, czy też możliwe są „mariaże” wielu szkół myślenia. Konkluzją tego wystąpienia była myśl, że wprawdzie nie wszyscy jesteśmy andragogami, ale jak powiedziała Pani Profesor, „wszyscy podejmujemy wyzwania związane z restytucją uczącego się społeczeństwa”.

Następny wykład wygłosiła prof. Elżbieta Górnikowska-Zwolak z Górnośląskiej Szkoły Pedagogicznej. W swoim wystąpieniu, zatytułowanym Głos Ślązaczek w przestrzeni publicznej, poruszyła problematykę zmiany pozycji kobiety w rodzinie i społeczności śląskiej na przełomie wieków. Od nieprzenikalnego świata „babskiego” i „chłopskiego”, od życia w środowisku jednorodnym kulturowo, do egzystencji kobiety jako autonomicznej, świadomej aktywistki społecznej we współczesnym województwie śląskim, w którym miesza się kultury - tak najkrócej można opisać owe zmiany.

Profesor Mieczysław Malewski z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej opowiadał o transformacji w andragogice, nawiązując w wykładzie do swojej nowej książki *Od nauczania do uczenia się*. O paradygmatycznej zmianie w andragogice. Profesor mówił o tym, że nowy paradygmat jest emanacją kultury, w której obecnie żyjemy, i że wyraża on nowe jakości naszej kultury. Pojawienie się hasła „całozyciowego uczenia się” zmieniło pole badawcze w andragogice. Tradycyjny model organizacji edukacji dorosłych, oparty na relacji: nauczyciel - program - dorosły uczeń, jest zastępowany przez nowy: edukator - wiedza - ludzie dorośli. Pojawiająca się tu rola edukatora wiąże się z nowymi zadaniami, które profesor Malewski umieszcza na trzech poziomach: jednostki, mezo-poziomie i w sferze publicznej. Zadaniem edukatora na poziomie jednostki jest wspomaganie ludzi dorosłych w kontaktach z różnymi formami wiedzy, na mezo-poziomie - czynienie środowiska życia ludzi środowiskiem edukacyjnym. Na trzecim poziomie uwaga i aktywność edukacyjna koncentrują się na sferze publicznej. Profesor zaakcentował również problem relacji pomiędzy wiedzą a informacją. Jednak pytanie o to, co w społeczeństwie informacyjnym jest informacją, a co wiedzą, pozostało otwarte.

Kolejnym „spotkaniem z Mistrzem” był wykład prof. Emila Orzechowskiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Profesor, odwołując się do własnych doświadczeń życiowych, opowiadał o pasji, która jest niezbędnym elementem każdego naszego działania, a w szczególności naszych przedsięwzięć naukowych i zawodowych. Wizja, misja i porwanie za sobą ludzi to z punktu widzenia „przedsiębiorczości w kulturze” gwaranty realizacji projektu. Myśl, która towarzyszyła temu spotkaniu, to przytoczane przez Profesora słowa Heleny Modrzejewskiej: Szalony, kto nie chce wyżej, jeśli może.

Profesor Hanna Solarczyk-Szwec z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w swoim wykładzie mówiła o warunkach rozwoju andragogiki w Niemczech. Przedstawiła zewnątrz, pośrednie i wewnętrzne warunki rozwoju niemieckiej andragogiki, a drogę, jaką przeszła ta dyscyplina, określiła jako drogę od ortodoksji poprzez heterodoksję do heterogeniczności. Tym, co wyróżnia niemiecką andragogikę, są jej pragmatyczne zainteresowania badawcze, konfrontacja z praktyką i teorie „małego zasięgu” oferujące głównie wiedzę typu praktycznego.

Wykład prof. Olgi Czerniawskiej z Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, zatytułowany *Dylematy badań biograficznych w andragogice*, dotyczył wpływu badań biograficznych na andragogikę. Autorka mówiła o roli i zastosowaniu metody biograficznej w dydaktyce andragogicznej, o roli edukatora-nauczyciela, który sam jest osobą uczącą się, a także o ludziach starszych jako nowych uczących się dorosłych. Pani Profesor zwróciła także uwagę na problemy analizy zebranego materiału biograficznego. Podsumowując, przedstawiła trzy metafory biografii: metaforę kalejdoskopu, fotoplastikonu oraz warkocza.

Cykl „spotkań z Mistrzem” zakończył „pseudowarsztat” prof. Józefa Kargula z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, przygotowany wraz z Mirosławem Gancarzem. Na tym spotkaniu Profesor zaprosił nas do przyjrzenia się w krzywym zwierciadle sposobom wykorzystywania komputera i rzutnika multimedialnego do celów dydaktyczno-naukowych. W „pseudowarsztacie” w sposób żartobliwy, błyskotliwy, a czasem ironiczny Profesor Kargul pokazał nam najczęściej popełniane błędy, obnażył stosowane w prezentacjach triki i manipulacje. Wśród salw śmiechu przy okazji nauczyliśmy się, czego nie powinno się robić w prezentacjach multimedialnych.

Obok odbywających się codziennie wykładów profesorów również młodzi andragodzy mieli okazję wygłosić własne referaty. Anna Bilon (Dolnośląska Szkoła Wyższa) mówiła o edukacji obywatelskiej w Holandii. Opisuując program integracji społecznej skierowany do emigrantów, zastanawiała się nad tym, czy

jest on przejawem integracji, czy też może dyskryminacji tej grupy społecznej. Autorka wskazała trzy główne mankamenty programu, tj. selektywny dobór uczestników, sposób finansowania oraz formy przeprowadzania testów z wiedzy obywatelskiej. Doktor Urszula Tabor (Uniwersytet Śląski) przedstawiła z kolei komunikat z badań dotyczący nieformalnych strategii uczenia się dorosłych. Doktor Alicja Czerkawska (Dolnośląska Szkoła Wyższa) podjęła temat ryzyka w sytuacji poradniczej i poszukiwała odpowiedzi na pytania, na czym ono polega oraz na jakie zagrożenia narażeni są doradcy i korzystający z ich pomocy. Michał Mielczarek (Dolnośląska Szkoła Wyższa) w referacie zatytułowanym Poradnictwo zawodowe w świecie „znikającego zatrudnienia” poruszył problematykę radzenia sobie z bezrobociem i przedstawił założenia aktywnej polityki społecznej (na przykładzie programu „New Deal”) jako odpowiedzi na wysuwane przez pracodawców żądania dotyczące ograniczenia świadczeń społecznych i uelastyczenia pracowników.

Anna Fitak (Uniwersytet Jagielloński) mówiła o zastosowaniu metody przykładu w nauczaniu języka angielskiego, a także przedstawiła autorską metodę pracy stosowaną w nauczaniu języka obcego osób bezrobotnych. Marcin Muszyński (Uniwersytet Łódzki) podjął próbę analizy gerontologii jako nauki oraz teorii gerontologicznych, poszukując odpowiedzi na pytanie będące jednocześnie tytułem jego referatu: Do czego potrzebne są nam teorie starzenia się? Doktor Ewa Trębińska-Szumigraj (Uniwersytet Zielonogórski) opowiadała z kolei o doświadczaniu przestrzeni miasta na podstawie gry symulacyjnej przeprowadzonej podczas Festiwalu Nauki w Zielonej Górze. Poruszyła m.in. zagadnienie dylematu interpretacji miasta, szukając odpowiedzi na pytanie, które z miejsc przestrzeni publicznej miasta ma status sacrum, a które profanum.

Doktor Anna Walulik (Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum”) w referacie zatytułowanym Pierwsze, drugie i trzecie dno aktywności edukacyjnej dorosłych, czyli o metaforze w badaniach społecznych podjęła próbę analizy arkusza oceny merytorycznej szkolenia, posługując się metaforą „dna” w celu wskazania nowego, głębszego kontekstu. Damian Dudała (Dolnośląska Szkoła Wyższa) podjął tematykę edukacji dorosłych z niepełnosprawnością, mówił o jej jakości i problemach związanych z niewystarczającym przygotowaniem edukacji formalnej i pozaformalnej osób niepełnosprawnych, zwrócił także uwagę na niewykorzystanie potencjału naturalnego polskiego języka migowego (PJM). Z kolei Joanna Kłodkowska (Dolnośląska Szkoła Wyższa) podjęła próbę refleksji nad zastosowaniem perspektywy konstruktywistycznej w poradnictwie i zastanawiała się nad sylwetką konstruktywistycznego doradcy jako refleksyjnego badacza sytuacji poradniczej. Autorka niniejszej relacji przedstawiła natomiast komunikat z przeprowadzonych badań dotyczących uczenia się w miejscu pracy, koncentrując się w swoim wystąpieniu na problemach przystosowania się nowo zatrudnionego pracownika do kultury organizacji.

Jak już wspomniano, podczas tegorocznej Letniej Szkoły Młodych Andragogów uczestnicy mieli także możliwość poprowadzenia zajęć warsztatowych. Warsztaty zaproponowane przez dr Monikę Sulik (Uniwersytet Śląski) były elementem dydaktyki biograficznej osób dorosłych i dotyczyły fotografii jako ważnego dokumentu biograficznego i dopełnienia tekstu. Podczas warsztatów mieliśmy okazję dowiedzieć się, na czym polega „zakotwiczenie” fotografii poprzez nadanie jej tytułu, a także, dzięki „świeżemu” spojrzeniu innych uczestników, odkrywaliśmy jej nowe tło i znaczenie. Adam Płaczek (program doktorancki DSW) opowiedział o szkoleniach i doskonaleniu zawodowym policjantów w zakresie pierwszej pomocy. Mieliśmy także okazję uczestniczyć w przeprowadzonym przez niego warsztacie udzielania pierwszej pomocy. Doktor Joanna Stelmaszczyk (Uniwersytet Łódzki) w swoim wystąpieniu poruszyła kwestię pisania pamiętnika jako techniki budowania samowiedzy i zastanawiała się nad tym, jaką funkcję spełnia ta czynność. Przedstawiła także metodę pracy ze studentami, polegającą na pisaniu i analizowaniu pamiętników, a także poprowadziła warsztat *Moi nauczyciele*, który służył m.in. refleksji nad tym, jakimi my sami jesteśmy nauczycielami. Doktor Anetta Pereświat-Sołtan (Dolnośląska Szkoła Wyższa) przeprowadziła warsztat pt. *Wybrane sposoby*, w jakie wyjaśniamy zdarzenia, a rodzaje podejmowanych przez nas działań, który oparty był na teorii wyuczonej bezradności M. Seligmana i posłużył do pokazania, w jaki sposób wyjaśniamy zdarzenia, których jesteśmy uczestnikami.

Młodzi andragodzy mieli także możliwość „wcielenia się” w rolę redaktorów pisma naukowego podczas, tradycyjnie już przygotowywanej, gry symulacyjnej. Zadaniem uczestników było napisanie recenzji przedstawionych tekstów i zdecydowanie, które z nich nadają się do publikacji. Stałym punktem programu Letniej Szkoły Młodych Andragogów są wyjazdy studyjne do niemieckich instytucji zajmujących się edukacją dorosłych. W tym roku było to spotkanie w Schule für Niedersorbische Sprache und Kultur w Cottbus. Podczas tej wycieczki edukacyjnej uczestnicy zwiedzili także Muzeum Serbów Łużyckich w Cottbus.

Dla wielu młodych adeptów nauki Letnia Szkoła stała się ważnym elementem ich życia zawodowego. Stali bywalcy podkreślają istotną rolę tego wydarzenia w ich rozwoju naukowym. Inspirujące spotkania autorskie z profesorami, związane z tym dyskusje, możliwość sprawdzenia się w roli prelegenta, konstruktywne uwagi, które mają prowadzić do doskonalenia samego siebie - te wszystkie doświadczenia pomagają młodym naukowcom w kształtowaniu ścieżki zawodowej. Jednak Szkoła to nie tylko twórcza, kreatywna, ale i ciężka praca. To także znajomi, przyjaciele, mile spędzony czas na wieczornych - nie tylko naukowych - rozmowach, to tradycyjne spotkania w Kawiarni pod Aniołami. Ten „drugi plan” - nieformalna strona Szkoły - także posiada swoją pielęgnowaną tradycję. Atmosfera w Szkole Młodych Andragogów sprzyja budowaniu społeczności, w której, pomimo różnorodnych zainteresowań naukowych i badawczych, dzielimy się wiedzą i doświadczeniami, rozumiemy się i nawzajem wspieramy.